

Inbreng verslag van een schriftelijk overleg

De vaste commissie voor Veiligheid en Justitie heeft een aantal vragen ter beantwoording voorgelegd aan de minister van Veiligheid en Justitie en aan de staatssecretaris van Economische Zaken over de brieven over het onderzoeksrapport «Dierenwelzijn in het vizier. De aard en omvang van dierenwelzijnszaken en de stand van zaken van de handhaving van de regelgeving op dat gebied in Nederland.» (Kamerstuk 28 286, nr. 619) en het onderzoeksrapport «Huiselijk geweld en dierenmishandeling in Nederland; een verkennend onderzoek naar de relatie tussen huiselijk geweld en dierenmishandeling onder vrouwelijke slachtoffers van huiselijk geweld.» (Kamerstuk 28 345, nr. 125).

De voorzitter van de commissie,
Jadnanansing

Adjunct-griffier van de commissie,
Hessing-Puts

Inhoudsopgave

- I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties
 1. Onderzoeksrapport «Dierenwelzijn in het vizier. De aard en omvang van dierenwelzijnszaken en de stand van zaken van de handhaving van de regelgeving op dat gebied in Nederland.»
 2. Onderzoeksrapport «Huiselijk geweld en dierenmishandeling in Nederland; een verkennend onderzoek naar de relatie tussen huiselijk geweld en dierenmishandeling onder vrouwelijke slachtoffers van huiselijk geweld.»
- II. Reactie van de minister van Veiligheid en Justitie en van de staatssecretaris van Economische Zaken

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

1. Onderzoeksrapport «Dierenwelzijn in het vizier. De aard en omvang van dierenwelzijnszaken en de stand van zaken van de handhaving van de regelgeving op dat gebied in Nederland.»

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het rapport van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) «Dierenwelzijn in het vizier. De aard en omvang van dierenwelzijnszaken en de stand van zaken van de handhaving van de regelgeving op dat gebied in Nederland.» Zij vragen in welke mate de invoering van de dierenpolitie het dierenwelzijn heeft verbeterd. Verdient het aanbeveling om de registratie van incidenten met betrekking tot dierenwelzijn in specifiekere en dus meer categorieën te ordenen? Klopt het uit het WODC-rapport opkomende beeld dat de samenwerking tussen de dierenpolitie, de Landelijk Inspectiedienst Dierenbescherming (LID) en de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA) niet altijd goed verloopt? Hoe kan deze samenwerking worden verbeterd? Welke invloed heeft deze (gebrekkige) samenwerking op het dierenwelzijn?

Voornoemde leden vragen of het dierenwelzijn meer gebaat is bij een bestuursrechtelijke of strafrechtelijke aanpak van incidenten met dierenwelzijn. Is dit te onderbouwen aan de hand van cijfermateriaal? Deze leden vragen of het aanbeveling verdient te komen tot een meldpunt voor incidenten met betrekking tot dierenwelzijn. Ook vragen zij of de invoering van de dierenpolitie heeft geleid tot een effectievere noodhulp aan dieren.

Welke wijzigingen moeten er volgens u worden doorgevoerd om te komen tot goede werkprocessen bij het meldpunt 144? Wat levert dit op het vlak van dierenwelzijn op?

Welke maatregelen gaat u treffen om de beschreven regieproblemen in de keten tussen de dierenpolitie, LID en NVWA op te lossen?

Hoe vaak leidt betrokkenheid van de dierenpolitie tot de inzet van dwangmiddelen, zoals het binnentreden van een woning?

De leden van de PvdA-fractie hebben kennisgenomen van het WODC-rapport en de kabinetsreactie hierop.

De nulmeting van het onderzoek verschaft waardevolle informatie en maakt het op termijn mogelijk om de resultaten van de gestelde doelen goed in beeld te krijgen. Het aantal politieregistraties is fors toegenomen, ook het aantal meldingen dat bij het meldpunt 144 is binnengekomen is toegenomen en de ketenpartners geven aan dat de inzet van politie een meerwaarde heeft. Op basis van deze eerste meting kan geconcludeerd worden dat verwaarlozing en mishandeling van dieren de afgelopen jaren meer in het vizier is gekomen. Dat vinden deze leden een goede zaak. Zij vinden dan ook dat het ingezette beleid krachtig moet worden voortgezet.

Kunt u aangeven op welke termijn de Kamer een vervolgmeting tegemoet kan zien?

Voornoemde leden zijn van mening dat verwaarlozing en dierenmishandeling niet getolereerd mogen worden. Er moet hard opgetreden wordt bij geweld tegen dieren. In het regeerakkoord worden zware straffen op dierenmishandeling en een verbod op het houden van dieren aangekondigd. Kunt u aangeven wat de stand van zaken is met betrekking tot het invoeren van strengere straffen en het houdverbod? Op welke termijn kan de Kamer deze voorstellen tegemoet zien?

De leden van de PVV-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de kabinetsreactie op het bovengenoemde WODC-onderzoeksrapport. Daarin wordt aangegeven dat ook het kabinet de verwaarlozing en mishandeling van dieren streng zal blijven aanpakken, zoals is opgenomen in het regeerakkoord. Zware straffen en verboden om dieren te houden ondersteunen dit. Onderzoekers geven in het rapport aan dat het Openbaar Ministerie (OM) het merendeel van de strafzaken afdoet met een boete. In zaken waarin gedagvaard is, volgt ook vaak een boete. Gevangenisstraffen, al dan niet voorwaardelijk, worden in ongeveer 4% van de zaken opgelegd. Deze komen niet echt over als zware straffen. Kunt u een zo compleet mogelijk overzicht geven van zaken betreffende dierenmishandeling/verwaarlozing en welke straffen daarbij zijn opgelegd, dus een boete, een voorwaardelijke gevangenisstraf of een onvoorwaardelijke en de hoogte daarvan voor zowel het strafrecht als het bestuursrecht?

Voornoemde leden constateren dat het beleid van het OM erop gericht is om, waar mogelijk, bestuursrechtelijk in plaats van strafrechtelijk op te (laten) treden. Deze leden vragen waarom hiervoor is gekozen. Tevens vragen zij aan de hand van welke criteria het OM besluit een zaak niet strafrechtelijk maar bestuursrechtelijk af te doen.

Voornoemde leden zijn erg verheugd met het succes van het meldpunt 144. Het aantal meldingen dat bij het meldpunt 144 binnenkomt ligt fors hoger dan voor de introductie van het meldpunt, wel vijf keer zo hoog. Deze leden merken op dat de onderzoekers aangeven dat op termijn zal worden overgestapt op een nieuw registratiesysteem. Kunt u aangeven of hier al zicht op is?

Deze leden constateren dat een aantal afspraken uit het convenant nog niet is gerealiseerd. Zo is er nog geen 24/7 beschikbaarheid van alle hulpdiensten. Omdat het proces wel in gang is gezet en de neuzen dezelfde kant op staan, wordt verwacht dat op de lange termijn deze afspraken wel geëffectueerd kunnen worden. Deze leden vragen waarom dit niet op kortere termijn lukt.

De aan het woord zijnde leden constateren uit het onderzoeksrapport dat de convenantpartners het gebrek aan regie van de keten als knelpunt benoemen. Hoe zal dit knelpunt worden weggenomen?

Door de korte tijd waarin de dierenpolitie en de afspraken gestalte hebben gekregen lijkt volgens de onderzoekers debet aan de knelpunten die in de praktijk worden ervaren. De partners moeten elkaar leren kennen en een beroep op elkaar kunnen en willen doen. Dit verklaart tevens de verschillen in samenwerking per regio. Deze leden vragen of er een gebrek is aan wil in het kader van een beroep op een ander doen. Indien dit het geval is zij hoe dit zal worden opgelost.

Voornoemde leden merken op dat het OM in het Justitieel Documentatiesysteem (JDS) de zogenaamde strafbladen bijhoudt. De Onderzoeks- en Beleidsdatabase Justitiële Documentatie (OBJD) is een geanonimiseerd bestand van het JDS. In deze systemen zijn de zaken op wetsartikel geregistreerd. Ten aanzien van dieren zijn er tien wetsartikelen te onderscheiden. Een analyse van een bepaalde periode biedt een algemeen beeld van de ontwikkeling van het aantal en de aard (wetsartikel) van de strafrechtelijk afgedane zaken ten aanzien van dieren. Het

relateren van deze data aan de inzet van de dierenpolitie is niet mogelijk omdat zaken van de dierenpolitie niet apart worden geregistreerd. Aangezien de aanpak van dierenwelzijnszaken ook een belangrijke bestuurlijke kant kent is het voor een toekomstige resultaatmeting volgend de onderzoekers van belang ook de bestuurlijke afdoening mee te nemen. Gaat u hier gehoor aan geven?

De leden van de D66-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de kabinetsreactie op het onderzoeksrapport. Zij onderstrepen het belang van onderzoek naar en vroege signalering van mishandeling van mensen en dieren. Deze leden benadrukken de noodzaak tot nauw samenwerken tussen instellingen om dit soort geweld zo vroeg mogelijk op te sporen.

Uit het onderzoek blijkt dat van de bijna 40 000 meldingen inzake dierenwelzijn, de dierenpolitie 19% voor haar rekening neemt. Het gaat in deze gevallen om verwaarlozing en mishandeling van dieren.

Voorname leden willen weten in hoeveel gevallen er ook nog sprake is van huiselijk geweld of andere soorten delicten. Ook zijn deze leden benieuwd naar de reactie op de suggestie uit het onderzoeksrapport om het meldpunt 144 onder te brengen bij de politie, aangezien slechts een vijfde van de meldingen die bij het meldpunt binnenkomen, wordt doorgeschakeld naar de dierenpolitie.

Ook blijkt uit het onderzoek dat de rol van het OM in de afhandeling van diergereleerde zaken kleiner lijkt te worden. Als verklaring wordt gegeven dat er een bestuursrechtelijke afhandeling wordt geprefereerd boven een strafrechtelijke afhandeling van dierenzaken. Waarom wordt in het regeerakkoord dan voor zware straffen gepleit?

De beschikbare data over de eerste helft van 2012 laten een toename zien van het aantal politieregistraties inzake dieren. De aan het woord zijnde leden willen weten wat de effecten van deze toename zijn op de politiecapaciteit en de uitvoering van andere reguliere politietaken.

Het onderzoek is uitgevoerd als een nulmeting. Wanneer kan de Tweede Kamer de volgende evaluatie verwachten? Voorname leden zien graag in deze evaluatie onder andere de voortgang van de huidige knelpunten: nakomen van intentionele afspraken uit de convenanten, regie van de keten, continuïteit en onderlinge afstemming in alle regio's en tussen alle convenantenpartners.

In reactie op het rapport geeft u aan dat binnen de nationale politie de Robuuste Basis Teams taakaccenthouders voor de aanpak van dierenmishandeling krijgen. Deze leden willen weten hoe de verdeling van deze politieagenten met een taakaccent binnen de Robuuste Basis Teams gebeurt. Kunt u concrete cijfers per eenheid geven? Betekent de ruimte voor regionaal maatwerk dat deze verdeling op basis van lokale knelpunten gebeurt en dat hier de lokale driehoek leidend is?

De leden van de PvdD-fractie hebben kennisgenomen van het rapport en de kabinetsreactie hierop.

Deze leden zijn van mening dat er meer prioriteit gegeven moet worden aan het bestrijden van dierenmishandeling en delen de mening dat er voor dierenmishandeling en -verwaarlozing zware straffen gegeven moeten worden. Uit het onderzoek «Naleving dierenwelzijnswetgeving in de vee-industrie» van de stichting Dier & Recht en Varkens in Nood blijkt dat welzijnswetten van dieren in de vee-industrie dagelijks overtreden worden. Slechte handhaving is een belangrijke oorzaak van het grote aantal overtredingen. Geldt de ambitie van dit kabinet ook voor overtredingen die plaatsvinden in de veehouderij? Zo ja, is de inzet van het kabinet om deze overtredingen aan te pakken? Zo nee, waarom niet? Deelt u de mening dat er door intensieve en uitgebreide controles veel dierenleed voorkomen kan worden? Zo ja, wanneer kan de Kamer voorstellen hierover tegemoet zien?

Vornoemde leden constateren dat veel dierenwelzijnszaken die bij het OM terechtkomen worden geseponneerd. Dierenbeulen die bij de rechter moeten verschijnen, komen er doorgaans met beschamend lage boetes vanaf. Uit het onderzoek van Bureau Beke blijkt dat maar in 4% van de gevallen een gevangenisstraf geëist wordt. Daarnaast kan uit het rapport geconcludeerd worden dat de rol van het OM in de afhandeling van dieregerelateerde zaken kleiner lijkt te worden omdat een bestuursrechtelijke afhandeling geprefereerd wordt boven een strafrechtelijke afhandeling. Als knelpunt wordt ook genoemd dat het soms lastig te bepalen is of een zaak bij het regioparket of het functioneel parket moet worden aangedragen. Wanneer een zaak verkeerd wordt ingestuurd levert dit vertraging op. De aan het woord zijnde leden vinden het van groot belang dat het OM over expertise beschikt op het gebied van dierenwelzijn zodat bijvoorbeeld vertraging voorkomen kan worden. Zij zijn voorstander van het aanstellen van een «groene» officier van justitie, waardoor expertise op het gebied van onder andere dierenwelzijn toeneemt bij het OM. Expertise bij het OM is van groot belang om van wettelijke bescherming ook werkelijke bescherming te maken. Hierdoor zal er minder sepot onder de dierenwelzijnszaken zijn en zullen minder dierenwelzijnszaken vertraging oplopen. Deelt u de mening dat meer expertise bij het OM van groot belang is om een werkelijke bescherming voor dieren te bereiken? Zo ja, bent u bereid te investeren op het gebied van kennis en scholing over dierenmishandeling voor het OM en een «groene» officier van justitie aan te stellen voor dierenwelzijn en milieuzaken? Graag ontvangen deze leden hierop een reactie.

De aan het woord zijnde leden constateren dat de straffen voor dierenmishandeling en -verwaarlozing op dit moment erg laag zijn. In de periode 2007 t/m de eerste helft van 2012 heeft de gemiddelde transactie een hoogte van 232,25 euro, de gemiddelde strafbeschikking ligt op 119,26 euro en de gemiddelde taakstraf op 57 uur. Deze leden delen de mening dat zware straffen gegeven moeten worden bij dierenmishandeling en -verwaarlozing. In de brief van 20 november 2012 wordt gemeld dat er wordt ingezet op hogere straffen. Deze leden concluderen dat dierenwelzijnszaken steeds vaker bestuursrechtelijk worden afgedaan. Zij zijn van mening dat strafverhoging een wassen neus blijft, zolang er weinig zaken strafrechtelijk vervolgd worden. Vornoemde leden vragen hoe de ambitie van dit kabinet om tot hogere straffen te komen moet worden zien, aangezien in 2010 de straffen nog opgehoogd zijn. Wanneer kan de Kamer voorstellen van strafverhoging tegemoet zien? Deelt u de mening dat naast strafverhoging het noodzakelijk is dat er meer strafrechtelijke vervolging plaatsvindt zodat dieren werkelijk beschermd worden? De aan het woord zijnde leden concluderen uit het rapport dat er nog steeds knelpunten zijn bij het opleggen van een houdverbod. Het probleem bij het houdverbod als bijzondere voorwaarde bij een (deels) voorwaardelijke veroordeling is dat de voorwaarde vervalt bij de tenuitvoerlegging van de hoofdstraf. Een overtreder kan ervoor kiezen een boete te betalen of een werkstraf te verrichten, om vervolgens weer dieren te kunnen houden. In het rapport van Bureau Beke komt ook het voorbeeld naar voren van een persoon van wie de hond in beslag werd genomen en later bleek dat hij nog een hond thuis had. Een houdverbod zou als zelfstandige maatregel opgelegd moeten kunnen worden om dit te voorkomen. Daarmee kunnen ook personen die niet strafrechtelijk worden veroordeeld door de rechter alsnog een houdverbod opgelegd krijgen wanneer het dierenwelzijn ernstig in het geding is. Dieren dienen niet alleen wettelijk beschermd maar ook werkelijk beschermd te worden. Het kabinet deelt de mening dat verboden om dieren te houden in het huidige beleid ondersteund moeten worden. Kunt u aangeven wanneer de mogelijkheid van een houdverbod dat als zelfstandige maatregel kan worden opgelegd geïntroduceerd wordt en hoe dit er uit komt te zien? Zo nee, waarom niet?

Wie meerdere malen dieren mishandelt of verwaarloost, zou geen dieren meer mogen houden. Deelt u de mening dat wanneer iemand na een tijdelijk houdverbod weer de fout in gaat een levenslang houdverbod opgelegd dient te worden? Zo ja, bent u bereid een levenslang houdverbod als zelfstandige straf of als maatregel in het Wetboek van Strafrecht op te nemen? Zo nee, waarom niet?

De leden van de PvdD-fractie vinden dat op dit moment het bestrijden van dierenmishandeling en -verwaarlozing te weinig prioriteit krijgt in Nederland. Met de bezuinigingen van dit kabinet op de dierenpolitie en de NVWA zal de pakkans voor dierenmishandeling en -verwaarlozing nog kleiner worden. Deze leden vinden het belangrijk dat er goed tegen dierenmishandeling – en verwaarlozing opgetreden wordt. Op handhaving mag dan ook absoluut niet worden bezuinigd. Uit het rapport blijkt dat sinds de komst van de dierenpolitie en het meldpunt 144 eind 2011 het aantal politieregistraties met betrekking tot dieren is toegenomen. Sinds de komst van het telefoonnummer 144 worden er tussen de 2 000 en 6 000 meldingen per maand gedaan. Verwaarloosde dieren worden eerder weggehaald dankzij de dierenpolitie. Voornoemde leden vinden dan ook dat de dierenpolitie behouden moet blijven met voldoende bevoegdheden voor de opsporing en aanhouding van dierenbeulen. Zij zien graag dat de wet wordt aangepast zodat verwaarloosde en mishandelde dieren veel eerder in beslag genomen kunnen worden dan nu het geval is. Graag ontvangen zij hierop een reactie. Dankzij het opsporen van dierenmishandeling komen ook andere vormen van geweld en criminaliteit op het spoor. Vanuit inspecteurs van de LID komen signalen dat er bij ongeveer 10 tot 15% van de zaken sprake is van gecombineerde problematiek. Naast dierenleed is er bijvoorbeeld ook sprake van sociale problematiek of (zware) criminaliteit. Deelt u de mening dat deze signalen uit rapporten en van inspecteurs aanleiding geven tot herprioritering bij de politie en NVWA en het terugdraaien van de bezuinigingen? Zo ja, bent u bereid de bezuinigingen op de dierenpolitie terug te draaien zodat er adequaat opgetreden kan worden tegen dierenmishandeling en -verwaarlozing? Deelt u de mening dat met het opheffen van de dierenpolitie ook andere vormen van geweld en criminaliteit minder snel aan het licht komen? Zo ja, wat gaat u hier aan doen? Zo nee, waarom niet?

2. Onderzoeksrapport «Huiselijk geweld en dierenmishandeling in Nederland; een verkennend onderzoek naar de relatie tussen huiselijk geweld en dierenmishandeling onder vrouwelijke slachtoffers van huiselijk geweld.»

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het onderzoek naar de relatie tussen huiselijk geweld en dierenmishandeling.

Deze leden vragen wat de verhouding is tussen het gesuggereerde verband tussen huiselijk geweld en dierenmishandeling en de in het WODC-rapport gemaakte kanttekeningen op dit vlak. Klopt het dat niet tot een dergelijk verband kan worden geconcludeerd op basis van de beschikbare onderzoeken? In hoeverre verhoudt het argument dat 41% van de vrouwen de vlucht naar een opvang heeft uitgesteld vanwege zorgen om huisdieren zich tot andere argumenten om niet eerder de vlucht naar de opvang te maken?

De leden van de PvdA-fractie hebben kennisgenomen van het rapport en de kabinetsreactie hierop.

De bevindingen uit het verkennend onderzoek naar de relatie tussen huiselijk geweld en dierenmishandeling stemmen tot bezorgdheid. Ruim de helft (55%) van de mishandelde vrouwen verklaart dat de (ex-)partner het huisdier pijn heeft gedaan of gedood. Vaak heeft de dierenmishan-

deling over een periode langer dan zes maanden plaatsgevonden, met meer dan zes incidenten. Een groot deel van de vrouwen uit de opvang (41%) blijkt de vlucht te hebben uitgesteld omdat dieren meestal niet mee naar de opvang kunnen. Vrouwen (in sommige gevallen met kinderen) blijven langer in gevaarlijke, gewelddadige situaties dan nodig omdat zij gedwongen worden om de huisdieren achter te laten. Welke mogelijkheden staan open voor deze vrouwen?

Uit onderzoek komt naar voren dat bijna alle mishandelde dieren onder behandeling van een dierenarts hebben gestaan maar dat er vrijwel geen melding van dierenmishandeling is gedaan. Op welke wijze gaat u er zorg voor dragen dat dierenartsen wel melding van dierenmishandeling doen? Welke resultaten wilt u bereiken bij deze groep professionals? Welk tijdspad wordt er aan deze ambitie verbonden?

De leden van de PVV-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het onderzoek naar de relatie tussen huiselijk geweld en dierenmishandeling. Zij constateren dat voor het rapport alleen vrouwelijke huisdiereigenaren zijn geïnterviewd. Het is uiteraard goed dat dit onderzoek is gedaan, maar zij vinden het wel te beperkt. Het kan ook zijn dat mannen met een huisdier een vrouw zonder huisdier mishandelen. Ook zijn er mannelijke slachtoffers van huiselijk geweld. De onderzoekers bevelen ook aan om vervolgonderzoek te doen. Bent u van plan deze aanbeveling op te volgen?

De onderzoekers benadrukken dat dierenartsen een grote rol kunnen vervullen in het vroegtijdig signaleren van huiselijk geweld en/of dierenmishandeling. Dit mede omdat onderzoek aantoont dat het merendeel van de (mishandelde) dieren van slachtoffers van huiselijk geweld jaarlijks de dierenarts bezoeken. Uit eerder onderzoek blijkt echter ook dat slechts 11% van de dierenartsen alle vermoedens van dierenmishandeling melden. Redenen die als belemmeringen worden genoemd zijn: het vinden van bewijslast, het ontbreken van specifieke kennis, het niet weten waar de melding te plaatsen, angst voor verstoring van de relatie van de cliënt, het schenden van privacyregels en het gevoel geen recht te hebben om zich er in te mengen of het niet te beschouwen als diens taak.

Voornoemde leden lijkt het dan ook niet voldoende om slechts aan te geven dat er in de door de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde (KNMvD) opgestelde meldcode voor diermishandeling een relatie wordt gelegd met geweld in huiselijke kring en wordt verwezen naar het Steunpunt Huiselijk Geweld en een nieuwsbrief die onder de aandacht is gebracht. Deze leden vragen wat u er aan gaat doen om dierenartsen beter of vollediger te informeren en hen de juiste middelen aan te reiken, zodat er ook een vervolg aan hun vermoeden kan worden gegeven zonder de door hen genoemde belemmeringen.

In het rapport geven onderzoekers aan dat er in het buitenland veilige havens bestaan voor de huisdieren van mishandelde vrouwen. Ook wordt het daar mogelijk gemaakt om mishandelde vrouwen met hun huisdier in opvanghuizen op te nemen en worden er campagnes gevoerd om het publiek en professionals op de hoogte te brengen van het verband dat er bestaat tussen huiselijk geweld en dierenmishandeling. De onderzoekers doen enkele aanbevelingen in dat kader. Aangegeven wordt dat de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport met de Federatie Opvang (FO) verder zal overleggen hoe de sector wil omgaan met de aanbevelingen uit het rapport. De aan het woord zijnde leden vragen of dit overleg inmiddels heeft plaatsgevonden en wat daarvan de uitkomst is. Indien dit overleg nog niet heeft plaatsgevonden vragen deze leden wanneer het overleg gepland wordt met daarbij de opmerking: hoe sneller, hoe beter. Indien sprake is van een vermoeden van dierenmishandeling of verwaarlozing kunnen herstelmaatregelen worden genomen. Ook kunnen de dieren in beslag of in bewaring worden genomen. Indien een dier niet

meer terug kan naar het huidige onderkomen, wordt een nieuw onderkomen voor het dier gezocht en kan een dier naar het asiel worden gebracht indien de eigenaar van mening is dat hij of zij het dier niet op verantwoorde wijze kan houden. Er zijn naar uw mening voldoende mogelijkheden om dieren op te vangen indien nodig. Uit het rapport blijkt echter dat huisdieren vaak (39%) bij de (ex-)partner achterblijven indien men naar de opvang gaat. Onderzoekers geven aan dat de mishandelende (ex-) partner hiermee een machtsmiddel in handen houdt om vrouw en kinderen te controleren en chanteren. Ook geeft 41% van de geïnterviewde vrouwen aan vanwege het huisdier de vlucht te hebben uitgesteld en wellicht zijn er slachtoffers die helemaal niet naar de opvang gaan vanwege hun huisdieren. De leden van de PVV-fractie vragen dan ook of bovengenoemde maatregelen voldoende zijn of voldoende worden ingezet. Zij benadrukken het belang van het overleg met de FO.

Uit het rapport blijkt dat er een en ander verbeterd kan worden aan de hulpverlening aan slachtoffers van huiselijk geweld. Zo wordt bijvoorbeeld aangegeven dat professionals moeten vragen naar de aanwezigheid van huisdieren en de aanwezigheid van geweld tegen de dieren bij de intake of hulpverlening. Hoe staat u hierin? Deze leden vragen in dit kader ook of, indien blijkt dat het sprake is van dierenmishandeling, slachtoffers van huiselijk geweld ook gestimuleerd worden hiervan aangifte te doen. Deze leden lezen in het rapport dat een lage strafmaat een aandeel kan hebben in dierenmishandeling, dat dierenmishandeling vaak niet als een serieuze misdaad wordt beschouwd en dat bovendien blijkt dat dierenmishandeling vaker plaatsvindt indien het slechts mild bestraft wordt en nauwelijks vervolging plaatsvindt. Er zou dan ook strengere wetgeving en straf(vervolging) moeten zijn in geval van het plegen van dierenmishandeling. Het vervolgen van plegers van dierenmishandeling kan een waarschuwingssignaal afgeven aan personen die een risico lopen een bedreiging te vormen voor de veiligheid van andere. Deze leden willen dan ook graag een reactie op de aanbeveling van onderzoekers om in een betere wetgeving en (straf)vervolging bij dierenmishandeling te voorzien. Dit mede omdat uit het onderzoek blijkt dat meldingen waar de dierenpolitie op reageert zelden strafrechtelijk worden aangepakt.

De leden van de PVV-fractie vragen waarom het rapport van Marie-Jose Enders-Slegers genaamd «Cirkel van geweld. Verbanden tussen dierenmishandeling en huiselijk geweld» niet leidend is. Deze leden vragen hiernaar omdat het rapport «Dierenwelzijn in het vizier. De aard en omvang van dierenwelzijnszaken en de stand van zaken van de handhaving van de regelgeving op dat gebied in Nederland.» feitelijke onjuistheden bevat. Zo is het een misverstand dat de dierenpolitie zich in principe richt op gezelschapsdieren en in klein aantal gehouden hobbydieren. De dierenpolitie heeft geen beperkingen wat betreft het soort dieren waarop zij bevoegdheden heeft. Zo kan zij bijvoorbeeld ook op bedrijven met proefdieren opsporen en handhaven. Tevens wordt aangegeven dat de NVWA zeker in de startfase heeft ervaren dat de dierenpolitie op basis van meldingen naar situaties ging waar eigenlijk de NVWA de aangewezen partij is om op te treden. Ook dit is niet juist aangezien de dierenpolitie overal mocht komen. Verder staat er dat de dierenagenten volgens de conventantpartners, maar ook volgens henzelf, zeker bij de start van de dierenpolitie, kennis en kunde ontbeerde om de taak optimaal te kunnen uitvoeren. Klopt dit? Dit gezien het feit dat de dierenpolitieagenten een speciaal opleidingstraject hebben moeten volgen. Een groot punt van kritiek is dat het rapport is opgemaakt ten tijde van de opstartfase en dat de lopende ontwikkelingen niet zijn meegenomen. We lezen dus eigenlijk geschiedenis. Het is binnen een half jaar na de start van het Meldpunt 144 en dierenpolitie opgemaakt. Er is dus nog geen sprake van enige stabiliteit waardoor het onjuist is om op basis van deze gegevens conclusies te trekken. Ook bestaat het vermoeden dat de meeste informatie is gebaseerd op informatie van de LID en niet op die

van de dierenpolitie. Klopt dit? Ook is in het onderzoek van drs. Enders-Slegers het percentage met betrekking tot de relatie tussen huiselijk geweld en dierenmishandeling fors hoger, namelijk 30–40%. Kan hier nader op worden ingegaan?

De leden van de SP-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het onderzoeksrapport de kabinetsreactie hierop. Deze leden steunen de regering in haar inzet om mishandeling en verwaarlozing van dieren hard aan te pakken en hiervoor handhavingscapaciteit te organiseren. Het is goed dat de 180 agenten die reeds zijn opgeleid tot dierenagent en als zodanig aan het werk gegaan zijn, dit taakaccent houden, zodat vergaarde kennis en expertise niet wordt weggegooid maar zij tevens behouden blijven voor het overige politiewerk. Voornoemde leden zijn echter ook van mening dat de politie het op dit gebied natuurlijk niet alleen kan. Om dierenmishandeling en -verwaarlozing effectief tegen te gaan moet de politie goed samenwerken met onder andere de LID, de NVWA en de Dierenbescherming. Het is goed dat er afspraken zijn gemaakt en dat er convenanten zijn gesloten, maar hoe verloopt de samenwerking in de praktijk? Is de taakafbakening helder? Is er (gezamenlijk) voldoende slagkracht om alle meldingen en signalen op te volgen en verwaarlozing en mishandeling van dieren effectief tegen te gaan?

De aan het woord zijnde leden vragen voorts hoeveel meldingen er maandelijks binnenkomen op het nummer 144. Hoeveel capaciteit is hiermee gemoeid? Hoeveel meldingen zijn af te handelen met een advies en hoeveel worden er doorgezet naar de politie ter plaatse?

In verband met de zin in het regeerakkoord dat de verwaarlozing en mishandeling van dieren hard wordt aangepakt en dat zware straffen en verboden om dieren te houden dit beleid ondersteunen, hebben de leden van de SP-fractie de volgende vragen.

Hoe vaak wordt een verbod om dieren te houden opgelegd? Wat is hierbij een gemiddelde periode? Wat is de maximale periode? Ook vernemen zij graag hoe opgelegde houdverboden worden gehandhaafd en of dergelijke verboden vaak worden overtreden.

Deze leden vragen wat de stand van zaken is met betrekking tot het houdverbod als zelfstandige strafmaatregel bij herhaaldelijk overtreden van de wetgeving tegen dierenmishandeling, waar de Kamer bij motie om heeft gevraagd.

Voornoemde leden constateren dat er een verband bestaat tussen geweld tegen dieren en ander delictgedrag (zoals huiselijk geweld) maar dat er geen causaliteitsuitspraken kunnen worden gedaan. Deze constatering moet naar de mening van deze leden in de praktijk wel leiden tot extra alertheid, zowel bij handhavers die dierenmishandeling constateren (is er ook gevaar te duchten voor aanwezige personen) als bij politie en hulpverleners die huiselijk geweld constateren (de bescherming van eventueel aanwezige dieren). Hoe wordt deze alertheid in de praktijk gewaarborgd?

De leden van de D66-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de kabinetsreactie op het onderzoeksrapport.

Zij maken zich zorgen over het grote aantal vrouwen (41%) dat de vlucht naar de opvang heeft uitgesteld vanwege bezorgdheid over de huisdieren. Ook bestaat de mogelijkheid dat vrouwen helemaal niet naar een opvang zullen gaan vanwege huisdieren. Volgens het onderzoek blijven vrouwen, kinderen en dieren langer in gevaarlijke gewelddadige situaties vanwege het gedwongen moeten achterlaten van geliefde huisdieren. Welke mogelijkheden bestaan er momenteel om deze huisdieren op te vangen? Voldoet het huidige faciliteiten-aanbod aan de behoefte? Worden slachtoffers van huiselijk geweld voldoende geïnformeerd over de

mogelijkheden om huisdieren in bescherming te nemen? Is er behoefte aan extra voorlichtingscampagnes of verbeterde communicatie op dit punt?

Uit literatuurstudie komt naar voren dat er een verband tussen huiselijk geweld en dierenmishandeling bestaat. Onderzoek laat ook zien dat huisdieren, wanneer men naar de opvang gaat, in 39% van de gevallen achterblijven bij de mishandelende (ex-)partner. Laatstgenoemde houdt hiermee een machtsmiddel in handen om vrouwen en kinderen in bepaalde situaties te controleren en chanteren. Voornoemde leden vragen of er een dwingender mechanisme nodig is om bij gevallen van huiselijk geweld de huisdieren uit handen van de mishandelende partner te nemen? Zijn hiervoor in uw ogen voldoende bestuurlijke instrumenten? Zo nee, wilt u ervoor zorgen dat in zulke gevallen de huisdieren sneller elders worden ondergebracht? Wanneer is er meer duidelijk over het overleg dat de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport zal hebben met de FO?

Het onderzoeksrapport benadrukt de rol die dierenartsen kunnen vervullen in het vroegtijdig signaleren van huiselijk geweld en dierenmishandeling. Kunt u aangeven welke maatregelen er bestaan of worden genomen om dierenartsen bewust te maken van de relatie tussen huiselijk geweld en dierenmishandeling en hoe om te gang met meldingen?

De aan het woord zijnde constateren dat u in reactie op de aanbeveling van het onderzoek om rekening te houden met huisdieren bij de hulp aan slachtoffers van huiselijk geweld, aangeeft verder met de centrumgemeenten vrouwenopvang en de FO te overleggen. Wanneer kan de Kamer een reactie op dit punt verwachten? Bent u bereid om financiële steun te overwegen aan de sector vrouwenopvang als het blijkt dat dit noodzakelijk is?

Deze leden delen het belang van goede registratie zolang dit niet ten koste gaat van extra administratieve lasten voor de politie. Hoe zorgt u ervoor dat de aanbeveling van de onderzoeksrapporten voor betere registratie van dierenmishandeling en huiselijk geweld geen extra bureaucratische lasten met zich meebrengen?

De leden van de PvdD-fractie hebben kennisgenomen van het rapport en de kabinetsreactie hierop.

Deze leden constateren dat in zowel het onderzoeksrapport «Dierenwelzijn in het vizier. De aard en omvang van dierenwelzijnszaken en de stand van zaken van de handhaving van de regelgeving op dat gebied in Nederland.» als het onderzoeksrapport «Huiselijk geweld en dierenmishandeling in Nederland; een verkennend onderzoek naar de relatie tussen huiselijk geweld en dierenmishandeling onder vrouwelijke slachtoffers van huiselijk geweld.» wordt aangegeven dat er een sterk verband bestaat tussen huiselijk geweld en dierenmishandeling. Een geweldpleging richting mensen is relatief vaak vooraf gegaan door mishandeling van dieren. Bij een derde van geconstateerde gevallen van dierenmishandeling is er vermoedelijk ook sprake van huiselijk geweld en in meer dan de helft van de gevallen van huiselijk geweld vindt ook dierenmishandeling plaats. Voornoemde leden zijn van mening dat er meer prioriteit gegeven moet worden aan het opsporen, vervolgen en bestraffen van dierenmishandeling en -verwaarlozing. Daarnaast moet de aandacht voor mogelijke dierenmishandeling en de relatie tot huiselijk geweld worden vergroot. Hoe denkt u over het doorgeven van gegevens over dierenmishandeling met behulp van een landelijk registratiesysteem in het belang van huiselijk geweld? In het rapport worden verschillende aanbevelingen genoemd, zoals het bieden van diergedragstherapie aan zwaar getraumatiseerde huisdieren en het bieden van voorlichting aan het algemeen publiek. Hoe beoordeelt u de aanbevelingen die genoemd worden in het rapport? Kunt u per aanbeveling aangeven of en, zo ja, hoe de maatregel wordt overgenomen?

Het rapport naar de relatie tussen huiselijk geweld en dierenmishandeling concludeert dat vrijwel geen opvangcentrum voor slachtoffers van huiselijk geweld de mogelijkheid biedt om eventuele huisdieren op te vangen of onder te brengen. Slachtoffers van huiselijk geweld voelen zich daardoor vaak gedwongen om te kiezen tussen het blijven in een gewelddadige relatie of weggaan en de geliefde huisdieren achterlaten. Uit diverse onderzoeken blijkt dat als de vrouwen in een opvanghuis zitten, zij zich zorgen maken om hun huisdier. De conclusie kan getrokken worden dat de aanwezigheid van een huisdier de keuze van een vrouw om naar een opvanghuis te gaan beïnvloedt. De aan het woord zijnde leden vinden het belangrijk dat er bij opvangcentra ook aandacht is voor eventueel achterblijvende huisdieren. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van opvangplekken of pleegzorg voor huisdieren van huiselijk geweld. Kunt u aangeven wat er op dit moment met huisdieren die worden achtergelaten wanneer de eigenaar naar een opvangcentrum gaat gebeurt? Bent u bereid om hier voorzieningen voor te treffen of op een andere manier te zorgen dat huisdieren ergens veilig worden ondergebracht? Zo ja, wanneer kan de Kamer hier een voorstel over tegemoet zien? Zo nee, waarom niet? Bent u verder bereid bij meldingen over huiselijk geweld ook de vraag naar eventuele aanwezige huisdieren terug op te laten nemen?

II. Reactie van de minister van Veiligheid en Justitie en de staatssecretaris van Economische Zaken